

Църк. вѣстникъ

излиза всѣки седмича
приложеното четирн
платъ отъ църквата

Годишната цена на
Църковенъ вѣстникъ,
всѣко съ
приложените
отъ Вѣстника 10 лева, а
за оградително 15 лева.

Възникъ Брой 15 от.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

СЪДЪЖАНИЕ

Документътъ е годи-
шенъ и
всѣкога прѣплащанъ

Всѣкога, относно се до
вѣстника се изпраща
до административна на
Църковенъ вѣстникъ
въ гр. София.

За обявление се приема
въ всяка възраст по 10 ст.
на редъ съ писаното,
за всяко прошение по
10 ст.

Всѣкога вѣстникъ не се
продава — продажбата
за единичното издание
не се повръщатъ

СЪДЪЖАНИЕ :

1. Кесаревото — кесарю, Божието — Богу. —
Свещ. Д-ръ Ст. Цанковъ.
2. Книга за българскитѣ пастири и наставници. —
Ст. Михайловски.
3. Ролята на съвѣстта въ нравствения животъ на
човѣка. — *И. А. Ш-въ.*
4. Религията на Жанъ-Жакъ Русо. — *Д.*
5. Книжнина. Стихотворения *Раф. Ст. Тошкинъ*
6. Рѣчь.
7. Външенъ прѣгледъ.
8. Извлечение изъ писма и дописки.
9. Изъ вѣстниците и списанията.
10. Църковно-обществена лѣтопись.
11. Обявления.

Кесаревото — кесарю, Божието — Богу.

IV.

Твърдѣ необходимо е по засѣгнатия въ-
просъ да посочимъ *неразумността*, която се по-
казва, и *пакостността*, която би послѣдвала въ
и отъ тенденцията да се обръща църквата ни на
срѣдство за чисто политически цѣли и за подчини-
ението ѝ на държавата или, по-вѣрно казано, на по-
литическиѣ течения, които поочередно поематъ
държавната власть.

Извѣстна частъ отъ прѣдставителитѣ на едно
политическо течение у насъ поддържа политическо-
служебенъ характеръ на църквата прѣдъ държавата
и субординационно отношение на българската цър-
ква къмъ държавата ни, отъ гледище чисто „на-
ционално-политическо“, или по-право — отъ гледище
на нѣкакъ по-особито схващанитѣ задачи на бъл-
гарската църква въ турско. За да се прокара това
гледище тъкмо въ тоя смисълъ и тъкмо въ тая
форма, които напълно и отсѣкждѣ не се сподѣлятъ
ни за прави, ни за истинни, ни за полезни — спо-
менатото течение прогласи на всеушлишание „на-
ционално-политически“ характеръ на българската
църква, както и принципа, че и въ дѣлата на цър-
квата държавата има върховна и послѣдна дума.
Това се гои — за постигане на национално-поли-
тически задачи и интереси чрѣзъ църквата ни, за
постигане на тѣзи задачи и интереси чрѣзъ цър-
квата ни въ турско. Като оставяме чисто канони-
чната и правна страна на това схващане — собстве-
но по-рано нажсо разгледани — дългъ е да се
посочи, че, и отъ тѣснитѣ цѣли на това схващане,

то съдържа тъкмо елементитѣ, които неминуемо
обричатъ на несполука тѣзи цѣли.

Българската църква въ царството нѣма *не-
посрѣдно* отношение къмъ политика и къмъ нацио-
нално-политически въртежи. Българската църква,
обаче, въ турско, макаръ да нѣма сжщото непо-
срѣдно отношение, сѣ пакъ — въ много области
отъ народния животъ — се явява прѣдъ общество
и власть прѣдставителка на паството си. У насъ,
обаче, се намиратъ людие, които отиватъ по-ната-
тъкъ и безогледно и открито поддържатъ, че бъл-
гарската екзархия е не религиозно-църковно, а
национално-политическо учрѣждение. Къмъ това, сж-
щитѣ тия людие — и при неполитическия харак-
теръ на църквата въ царството — деклариратъ и
искатъ принципа: надъ църквата послѣдния и закон-
на рѣчь да има държавата. Отъ тия декларации и
искания — ужъ за подкрѣпа национално-политиче-
ското дѣло на екзархията въ турско — държавно-по-
литическитѣ фактори въ послѣдната страна иматъ
пълно основание да поддържатъ, че щомъ българ-
ската църква въ царството, която нѣма тия отно-
шения къмъ национално-политическия животъ на
паството си, които има или се иска да има екзар-
хията въ турско, е по-вече национално-политическо
учрѣждение, което трѣбва да се поставя въ служ-
ба на чисто държавно-политическитѣ цѣли и инте-
реси на страната, — толкова по-вече национално-
политическо учрѣждение съ служба на държавно-
политическитѣ цѣли трѣбва да се смѣта българска-
та екзархия въ турско. А отгова слѣдва по ната-
тъкъ още, че иновѣрната власть въ този случай ще
поиска или българската църква въ турско да служи
на опрѣдѣленитѣ тамъ държавно-политически цѣли,
или, ако не прави това, да се отнесатъ къмъ нея
като къмъ учрѣждение, съ враждебни на държава-
та национално-политически стремежи. Това не е
всичко. При такъвъ неминуемъ — отъ подобни
теории за църквата — резултатъ, ще настѣпи вто-
ри, още по-пакостенъ. И то, ако българската дър-
жава въ царството по чисто църковни въпроси си
взема право да *налага* на църквата мнѣнията и
рѣшенията си, сжщото такова право ще си при-
свои — по примѣръ отъ царството — и държавна-
та власть къмъ българската екзархия въ турско.

При такива консеквенции, всѣки българинъ
може да си прѣдстави, на какво ще заприлича бъл-
гарската църква въ турско какъвъ обликъ ще по-
лучи тя като „национално-политическо“ учрѣжде-
ние, подчинено на държавата. . . И ето, — по този
именно толкова безразсждливъ и пакостенъ на-
чинъ се желае у насъ да се затвърдятъ и спо-
магатъ истинскитѣ задачи, както на екзархията въ
турско, тъй и на църквата въ царството.

Това — по отношение на „политическият“ теория на нѣкои наши политици за прѣдимно политическо-националния характеръ на църквата ни и за подчинението ѝ, отъ това гледище, на държавата.

Служителитѣ на българската православна църква, стражитѣ на нейната православност, на нейното вѣроучение, на нейното право, на нейнитѣ божествени задачи и положение въ паство и държава, па и на собственото си положение и служение — не могатъ въ даденото питане никога да изпускатъ отъ очи и нѣщо по-особито, по-специално. Всѣки може да има и поддържа възгледи, каквито иска и може. Свещенослужителитѣ на православната църква, обаче, сж дали обѣтъ прѣдъ прѣдстола на Всевишния, че ще пазятъ чистота на учението и църквата Му, че ще отговарятъ прѣдъ Него за *душата*, за вѣрата, за религиозността и църковността на всѣки членъ отъ паството, което му се повѣрѣва. Може ли този свещенослужителъ да стѣпче обѣта си и да остане равнодушенъ, бездѣенъ, когато на църквата, на която се е посветилъ, иска да се заличи истинскиятъ църковенъ характеръ, когато божественото право, религиознитѣ задачи на църквата се поставятъ подъ правото и врѣменитѣ, промѣнливи и често суетни политически задачи на мѣра сега?

Свещенослужителтъ на православната църква първи и най-ревностно трѣбва да отбива всѣка тенденция за прикрито или открито обръщане на църквата Христова въ топка за игра на политика, трѣбва самъ да се избръща на течения за полицейско отнасяне на държавата къмъ църквата или за ставането му политически органъ или полицейски чинъ на държавата. Ние не спомняме изяви и факти, които именно това цѣлятъ. Ние обръщаме внимание на тенденцията. Нея я има. Тя не трѣбва да се прѣнабрѣгва. Ней не трѣбва да се разчистятъ пжтъ, а — напротивъ — трѣбва цѣлата църква, цѣлиятъ ѝ клиръ да ѝ се прѣпрѣчатъ, да я спратъ и върнатъ. И тѣй вече тая тенденция достатъчно е дала печални плодове, безъ мнозина да подозиратъ това.

На българския клиръ, въпрѣки конституцията, се отнеха обикновенитѣ политически права на избираемостъ. За да се направи това, на врѣмето въ народното събрание, политици привеждаха и тълкуваха канони на православната църква и тѣ — свѣтската, мирска властъ — разтълкуваха канонитѣ и задължиха съ своето тълкувание клира на българската църква. Ние не засѣгаме, правилно или неправилно е, канонично или неканонично е, полезно или не полезно е за църквата, свещенослужителитѣ ѝ да взематъ активно участие въ законодателната дѣйностъ на страната ни. Въ случая не това е важно. Важното е — че държавната властъ си присвои право да тълкува канонитѣ на църквата и споредъ своето разбиране да прѣдписва дѣйствиата на българския православенъ клиръ. Не се ли дължи тоя фактъ на отбѣлзаната тенденция — държавата да взема върховно мѣсто въ въпроси отъ църковно и канонично естество, или по-вѣрно — политически течения да налагатъ за врѣменнитѣ си смѣтки такива или инѣкви разбираня и рѣшения по *религиозно-църковнитѣ* обязанности на българския православенъ клиръ?

По сжщия пжтъ, въ духа на сжщата тенденция, неотдавна не се ли отнеха на българския клиръ не вече тѣсно политически права, а чисто гражд-

данско-културното имъ право да получаватъ мандатъ отъ избирателя за дѣлата на българското училище?

Отпусне ли се еднѣжъ спирачката, мжно се спира колата, трудно се прѣдотвратяватъ и катастрофи. Отпусне ли се еднѣжъ принциптъ (подкаквито хубави и примамливи фрази и да се затуля), политически и държавни власти да доминиратъ въ църквата — мжно се прѣдотвратяватъ отговорности и злополуки. Въ своята срѣда българскиятъ клиръ може да има свои домашни спорове, които истината, правото, благоразумието и врѣмето, безспорно, ще уравниатъ. Тия домашни спорове, обаче, най-малко българскиятъ клиръ ще направи отворени врата — за вкарване политиканство въ църквата, за потѣпкване църковността и правото ѝ. Прѣзъ шестдесетитѣ и седемдесетитѣ години на миналото столѣтие въ карловицката православна църква се бѣха породили остри спорове за правата на клира и мирянитѣ въ управата на църковно-народнитѣ имъ дѣла. За да лишатъ клира отъ каноничнитѣ му права, свѣтски нѣкои партии, поддържани отъ свѣтската властъ, допуснаха принципа, — тая именно *свѣтска* властъ да уреди, като върховна и надъ църковната властъ, спорнитѣ по вече църковни въпроси. И въ седемдесетитѣ години държавната властъ въ Унгария дѣйствително разрѣши спорнитѣ въпроси въ карловицката църква, като лиши неприятниятъ за политиката ѝ клиръ отъ правата, които има по законитѣ на православната църква. Не се минаха, обаче, нѣколко десетилѣтия — и върховната властъ на държавата въ църковнитѣ въпроси даде своитѣ горчиви плодове не само за обезправнения клиръ, но и за врѣмено възтържествувалитѣ мирски партии. А сега, както е познато, сжщата тая държавна властъ — по прѣдадения ѝ принципъ — анулира всички права на народа, които му даде въ седемдесетитѣ години. И по този начинъ, напълно се оправда поговорката на ония далекогледни карловицки клирици, които на мирянитѣ, даващи въ църковни дѣла върховна дума на държавната властъ, казваха: „въ ловението на лѣсицата, изпускате кокошката!“

Не мислимъ че и у насъ ще се намѣрятъ лица, които ще се подмамятъ на подхвърлянитѣ изкушения — да ловятъ минимата „лѣсица“, за да изпуснатъ, въ сжщностъ, повѣрената имъ птица. . .

Принциптъ за регулиране духовния животъ по врѣменнитѣ политически смѣтки и сплѣтни, и началото за поставяне църквата подъ държавната властъ, т. е. подъ партийни програми и чисто политически концепции, сж толкова по-опасни за насъ и църквата ни, че днесъ не сж рѣдки гласоветѣ и у насъ — да се прѣмине прѣзъ канони, православностъ за реализиране на понобни програми и концепции.

Държавно-политическиятъ задачи и интереси на съврѣменна Австрия изисквали варварско прѣслѣждане на православието въ тая страна. Отъ тия задачи и интереси на тая минута въ Австрия православието се прѣслѣдва по нечуванъ начинъ. На православнитѣ не се разрѣшава дори да прѣпечатватъ текстове отъ светото Писание, за да се покаже истинността на православието и лъжливостъта на католицизма. Цѣли села отъ унияти въ Галация, които прѣминаватъ въ православие, се поставятъ извънъ всѣкакви закони: свещеницитѣ имъ се гонятъ, затварятъ и сждятъ за дѣто служатъ православно богослужение; конфискуватъ се православ-

нитѣ богослужебни книги и утвари; затварятъ се домашнитѣ параклиси и пр. Това се върши съ църквата и религията въ културна Австрия открито, прѣдъ очитѣ на цѣла Европа. Защо? Защото така диктували държавнитѣ и политически задачи и интереси на Австрия.

Ако и у насъ се допусне принципътъ за държавно регулиране живота и устройство на църквата ни, споредъ „държавнитѣ и политически задачи и интереси“ на държавата ни, т. е. на извѣстнитѣ наши партийни течения — дѣ, у кого е гаранцията, че отведнѣжъ или лека-полека не ще се повтарятъ събития отъ древната история или ония съ православието въ Австрия?

Свещ.: *Д-ръ Стэф. Цанковъ.*

—><—

Ст. Михайловски.

Книга за българскитѣ пастири и наставници.

Четвърто писмо.

Въ единъ българствоващъ вѣстникъ, издаванъ въ Турско, четеме слѣднитѣ думи: (12 юлий, 1911 год.).

„Обществото чакаше отъ управницитѣ да въплотятъ въ държавния животъ хубавитѣ думи свобода, равенство и правосъдие — които тъй тържественно се провъзгласихъ на 10 юлий, и които сж лѣгнали въ конституцията. То искаше да види дѣла, слѣдъ като чу думи; то искаше трайно да се наслаждава отъ благата на новопрогласената ера. Управницитѣ не отговорихъ на тѣзи очаквания, и обществото останж разочаровано! —“

Безкнижникътъ далекостраенецъ — авторъ на тая галиматия — иска да рѣче:

„Обществото чакаше отъ управницитѣ да въплотятъ въ държавния животъ хубавитѣ начала... и пр.—“

Той се не договѣжда, че „думи“ не се въплощаватъ.

Той се не договѣжда че изразитѣ „ковто тъй тържественно се провъзгласихъ“ и „които сж лѣгнали въ конституцията“ се отнасятъ къмъ термина „думи“ пославенъ предъ „свобода, равенство и правосъдие“ — и че „думи“ не могатъ да бждж провъзгласявани, не могатъ да бждж лѣгнали въ конституцията.

Той се не договѣжда че фразичката: „Управницитѣ не отговорихъ на тѣзи очаквания“, — е френска, не българска — (*Les gouvernants n'ont pas répondu à cette attente*). На български — ще рѣчеме: „Управницитѣ не оправдахъ възложеното на тѣхъ упование.—“

Ала ако не е разумно да дириме българовѣдение у чуждоземци — дваждъ по неразумно е да дириме чистъ говоръ у вѣстникарскитѣ словоборци и словопромишленници — дори когато тѣ българствуватъ.

Та и нашата цѣль не е да се гавриме съ пи-сменна неджгавостъ — а да извадимъ наявѣ социологическа безсмислица — при всичко че въ полемикитѣ е винжги полезно да се посочва на ин-

тимната връзка между всичкитѣ видове нелѣпици — фразеологически, научни, философски, и прочее.

Е добръ, изявленията на дракчака който мждърствова въ горѣозначения вѣстникъ сж едно грубо отрицание на всичкитѣ твърдения върху които почива обществовѣдението.

Никое общество не чака отъ управници да му създадждж новъ животъ, защото — ако е доста наарѣло, въ уметвенно и нравственено отношение, за да почувствова потрѣба отъ социално-политическа промѣна, то се реформирва само — а не простира ръка — да проси подобрене!

Свобода не се дава, — тя се взима. Политическото пресъздаване, социалното прераждане не могатъ да бждж предметъ на подаяние: тѣ дохаждатъ отъ себе си — и се налагатъ веѣкиму.

Великийтъ историкъ Sismondi ни казва:

„—Le peuple français ne dut le degré quelconque de liberté dont il jouit dans le moyen âge qu'à sa propre valeur; il l'a eue comme la liberté doit toujours être, acquise, à la pointe de son épée! —“

Сирѣчь:

„—Каквито свободности и да овладяваше френскитѣ народъ въ срѣднитѣ вѣкове — той ги длѣжеше исклучително на своето мждество; той придоби волни уредби така както тѣ винжги трѣба да се добиватъ — съ острието на своята сабя! —“

Да казваме: „— Не дадохъ на народа нищо, и той е разочарованъ!“ е толкова несмислено, колкото да казваме: „— Народътъ иска да гледа, ала не му позволяватъ да си отваря очитѣ!... —“

Такива работи се говорѣхж преди шестдесетъ години — когато социалнитѣ науки се намирахж въ периода на своитѣ наченки.

Тогавъ се вѣрваше че човѣшкото сждество по природа си е разумно и добро, — че добритѣ наредби сж годни за веѣко общество, — че отъ гражданина можемъ да направимъ каквото щемъ по административенъ начинъ, и че творчеството на разума е единствена социална творческа мощъ!

Стари блѣнове!

Хуманитарна фантазмагория!

Науката ни доказва, днесъ, че епоха на епоха не мяза, че срѣда на срѣда не мяза, че общество на общество не мяза, — и че общи правила не може да има въ преустройството на държавитѣ — както нема общи правила за обстоятелствата и случкитѣ на които вседневно сме свидѣтели по цята на живота.

Върху тоя живъ организмъ който се зове общество — върху неговия животъ — върху неговото нормално усилианье и унапредване — а така сждо и върху неговото назаднячанье и крѣптанье — се отражаватъ всевъзможни социално-исторически и географическо-климатически условия.

Обществото е производъ на традиции, вѣрвания, нрави, житейско-политически приключения и събития, племенни черти и свойщани, правови обичан и особенности, сѣмействени уредби, и прочее; — народниятъ духъ е плодъ на всичко това; и нема по-льжовно твърдение отъ прочутата подумка на Волтера: *Tous les peuples se valent!* Напротивъ, народитѣ, като не сж се развивали по еднакъвъ модусъ — сирѣчь като не сж живѣли въ еднаква срѣда, при еднакви исторически, икономически, климатически и други условия — не обладаватъ еднакви качества и духовни атрибуции. Между психиката на Англичанитѣ и психиката на

анадолежитъ Манафи и Кюрди има по-голям разлика — отколкото между образа на Шведеца и образа на Етиопеца.

* * *

Новата медицина казва :

Il n'y a pas de maladies, il n'y a que de maladies ! (Lannelongue). Сирѣчь : Болести не съществуватъ — а има само болни.

Това значи :

Една и съща болестъ имаща еднообразна привидностъ у разни хора, носи всъщностъ еднакъвъ характеръ у тѣхъ — споредъ разликата между тѣхнитѣ темпераменти и атавистически особености.

Исто така, социософията ни казва :

Il n'y a pas de decadence humaine, il y a des decadences sociales multiformes. (Teste). Сирѣчь : Общечовѣшки упадѣкъ нема, а има само разнообразни социални упадѣци.

Това значи :

Споредъ срѣдата въ която се намираме, общата съсияния, имаща еднакъвъ изгледъ и еднакъвъ исходъ — не представлява всъщностъ еднакъвъ развой, не минава презъ еднакви фази.

Парижани и кюрди могатъ да се намиратъ въ навечерието на своята гибелъ ; но първитѣ ще гинѣтъ поради своята прекалено истънчена културностъ или изнѣженостъ, — вторитѣ поради своята пълна безкултурностъ или закоравѣлостъ.

Обществовѣдецътъ нема — при тия условия — да искаже еднаква присѣда за първитѣ и за вторитѣ.

Той ще каже за парижанитѣ : — „У тѣзи хора е отслабнѣла вѣрата въ идеала ; тѣ наричатъ щастие насладата ; тѣхъ може да опомни шибалото на религията ! —“

Той ще каже за кюрдитѣ : „— Това сж хиени двуноги : тѣмъ трѣба преди всичко властникъ съ желѣзна рѣка ! —“

За онѣзи които животарѣтъ въ безволица — (и безволицата е една психическа яловина) — обществовѣдецътъ ще рече :

„— У тѣзи хора лицева колективна съвѣсть и душа ; тѣ иматъ потрѣба отъ превъспитание ; преди да се пресѣздаде тѣхния духъ — напразно бихме пресѣждали тѣхнитѣ институции ! —“

Испански нѣкои дѣйци се допитахъ единъжъ до Тена — какъ да дѣйствуватъ за ускоряване на испанското преустройство — за модернизиране на испанщината.

Тенъ даде този многозначителенъ отговоръ :

„— Il faut d'abord créer une âme au peuple !“ — (Преди всичко създайте душа у народнитѣ маси !)

* * *

Изложихъ по-горѣ мнѣнието на Sismondi за борбитѣ които сж водѣли френцитѣ въ срѣднитѣ вѣкове — борби отъ които датиратъ заченкитѣ на френската еманципация.

Еднакво явление намираме и въ английската история.

И въ Англия — въ срѣднитѣ вѣкове — борбата за национални права е турила основа на модерниятъ английски self-government.

За срѣдневѣковнитѣ английски борци, Guizot дума :

„Même dans les plus ingrates circonstances, un

peuple qui a tout contre lui peut encore acquérir, à force d'énergie intelligente, une certaine quantité de droits précieux, qui devient tôt ou tard une certaine somme de prospérité et de grandeur ! —“

Сирѣчь :

„— Обладава ли разумна енергия, единъ народъ може — дори при най неблагоприятни обстоятелства, дори когато отъ всекъдѣ го окръжаватъ враждебници — да придобие нѣкакви права, — цѣненъ зародишъ който отпослѣ може да докара укрѣпване и доброденствие ! —“

* * *

Огистина, публични наставници и апостоли могатъ да работѣтъ за по бързото назрѣване на народния духъ.

Но друго нѣщо е да приготвяме добро бждѣще чрезъ съяване на истини научни или морални свѣтлини — и друго нѣщо е да се оплакваме че властникътъ билъ мамникъ — че не билъ далъ на тълпнитѣ права или привилегии каквито имъ билъ обѣщавалъ...

Властникътъ не се оголя никога — самоволно — въ полза на тълпата : — ето що ни учи историята.

Властникътъ не намалява никога своята власт отъ името на хуманитарнитѣ идеи : — ето що ни учи социологията.

Между управлявани и управляващи — ab antiquo — се играе една и съща игра : игра за расширение на атрибуции, за увеличение на преимущества. Кой каквото спечели — то е негово, — то се признава за негово !

„— Азъ ще давамъ тонъ въ общия животъ ! —“ Ето вѣрую-то на единоличната власт — или на олигархическия институтъ.

„— Отъ мене ще зависи всичко, отъ мене ще изхожда всичко, за мене ще бжде направено всичко ! —“ Ето вѣрую-то на трудѣщата се народна маса — когато тя е дошла до самосъзнание.

Когато това самосъзнание вземе характеръ на политическа възмѣжалостъ — народното върховенство преминава отъ областта на идеитѣ въ областта на дѣйствителността.

* * *

И ако е вѣрно да рѣчеме че прогресътъ дожда само когато го приготвимъ — още по-вѣрно е да рѣчеме че неприготвенъ прогресъ, ненавремененъ прогресъ, е лъжовенъ.

Утрѣшната жетва ще бжде производъ на вчерашнитѣ посеѣви ; заровеното въ земята ще въскрѣсне — ще излѣзе надъ земята — въ форма на благодатна храна.

Утрѣшната цивилизация ще бжде производъ на вчерашната просвѣтителна мисия ; заровеното въ общата душа ще въскрѣсне — ще излѣзе наявѣ — въ форма на благодатна уредба.

Всичко трѣба да доди на времето си — и добритѣ работи сж добри само когато дойдѣтъ на времето си.

Преждевременното крие въ утробата си катастрофи.

Природата не търпи насилствено назрѣване.

А това що човѣкъ иска да уреди въ нѣщата преди да го е поставилъ въ умоветѣ — е насилствено назрѣване.

Ако унапредването въ възпитанието ни не предшества унапредването въ начина на живянето ни — ний не подобряваме учащата си ая влошаваме.

Въ природа и въ човѣчество само бичоветѣ сж плодъ на импровизация.

Да, историята ни учи че общество надарено съ културни узаконения за които не е пригответено — бива жертва на своето прибрзано движение напредъ; ний злоупотрѣбяваме съ това което не можемъ да опѣнимъ — съ това което сме случайно придобили — безъ да гледаме въ него една потрѣба на нашия животъ; поради това, придобивки на които не държиме — каквито и да бждатъ тѣ — могатъ да станатъ сжщински пречки въ нашето развитие!

Социолозитѣ иматъ право, прочее, когато думатъ че нема по назадничаво нищо отъ ненавременно съскокъ напредъ!

За да се убѣдиме въ истинността на това твърдение — нема освенъ да се вгледаме въ живота на онѣзи общества които сж придобили преждевременно конституционно управление.

Това управление, между тѣхъ, бива така преиначено, така изопачено, што не съдържа никаква доза отъ публиченъ суверенитетъ; то е маскирана олигархия.

И не може инакъ да бжде.

Когато обуйте и подносителите обувка която не е била поржана за васъ — която не е била работена по мѣрка взета отъ вашата нога — която, напримѣръ, е много малка за вашата нога — вий ще я развалите, ще я разнебитите; формитѣ на вашата нога ще дадатъ нова форма на вашата обувка; обувката ще огрубѣе, ще погрознѣе — съразмѣрно съ вашитѣ физически грубости и грозоти.

Така става и въ обществата за които е дума.

Некадърни да се управляватъ по конституционенъ начинъ — тѣ изопачаватъ своитѣ конституционни закони — приравняватъ ги съ своята груба психика; конституцията си остава едно кжече хартия — а управленето е антикултурно и диво — както сж антикултурни и диви нравитѣ!

Преди да бжде гласуванъ въ единъ парламентъ — новийтъ държавенъ уставъ трѣба да бжде гласуванъ отдѣлно въ душата на всѣки гражданинъ.

Конституция значи синтезъ на предежществувачи работи.

Законътъ нема творческа мощъ; той конкретизира влѣченията и стремежитѣ на човѣшкия духъ, — нищо повече!

(Слѣдва)

И. А. Ш-въ.

Ролята на съвѣстѣта въ нравствения животъ на човѣка.

(2)

Но какъ може да се обясни обстоятелството, че човѣкъ понѣкога оправдава и най-голтмитѣ си прѣстѣпления съ изискванията на своята съвѣстъ?

Прѣди всичко, първородниятъ грѣхъ не оставилъ не зачекната и съвѣстѣта. Па и самиятъ актъ на човѣшкото грѣхопадане е било дѣло на съвѣстѣта — чо-

вѣкътъ забравилъ любовта и почитѣта къмъ Бога, забравилъ прѣвъзходството на своя Творецъ и възмечталъ да достигне неговото недосѣгаемо величие. Той нарушилъ доброволното изпълняване на Божитѣ заповѣди и поискалъ да заживѣе животъ независимъ отъ Провидѣнието. На мѣстото на Бога човѣкъ поставилъ самъ себе си, личното си „азъ“. И сѣмето на грѣха, посѣто еднажъ въ човѣшката съвѣстъ, продължило своето разрушително дѣйствието върху живота на хората. Постепенно послѣднитѣ изпадали все повече и повече въ грѣхове. И тѣхната съвѣстъ е свикнала вече съ вършенето на разни грѣхове и въ резултатъ се явила изопачена съвѣстъ, която не схвашала доброто или както се изразява ап. Павелъ: съвѣстъ погрѣшаваща, съвѣстъ заспала, съвѣстъ изгорена (I Тим. IV, 2). Колкото, обаче, съвѣстѣта да е изопачена и потъмнена отъ грѣха, въ сжщността си тя не е съвсѣмъ унищожена. Нейниятъ зародишъ се таи нейдѣ въ дълбочинитѣ на човѣшката душа и въ по силна или въ по слаба степенъ тя все указва своето влияние върху постѣпкитѣ на човѣка и го кара да върши доброто и отбѣгва злото. Трѣбва да се отбѣлжи при това, че и тя стои въ свръзка съ естествениѣ особености, съ степенѣта на развитието на всѣкиго и съ добръ поставеното възпитание. Но съвсѣмъ да се заглуши въ човѣка това никакъ е не възможно — рано или късно тя все се пробужда и ужасно мжчи грѣшника. Ето защо и св. Тихонъ Задонски казва: „което съвѣстѣта ти забранява да вършишъ, не го върши: защото, което непогрѣшимата съвѣстъ забранява, него забранява и Божиятъ законъ. Добрата съвѣстъ е съгласна съ Божия законъ. Послѣдниятъ казва: не убивай, не кради и пр.; сжщото слушашъ и въ съвѣстѣта си, и тя ти казва сжщото. И тѣй, пази се да правишъ това, което съвѣстѣта ти запрѣщава, што да не би, като наранишъ съвѣстѣта, да наранишъ душата си.“ Нашата похвала, — пише св. ап. Павелъ, — е тая: свидѣтелството на нашата съвѣстъ (II Кор. I, 12). Благодаря на Бога, — казва той на друго мѣсто, — на Когото служа съ чиста съвѣстъ“. На много мѣста въ Евангелието се говори сжщо за онова неприятно чувство на книжницитѣ и фарисеитѣ, което тѣ изпитавали отъ справедливото изобличение отъ страна на Спасителя. Тя сж чувствували, въ случая, виновни прѣдъ своята съвѣстъ, защото виждали, че тѣхнитѣ дѣла сж несъгласни съ изискванията на нравствения законъ. Актѣтъ съ самопоѣгането на живота на Юда Прѣдателя е като слѣдствие сжщо на ужасното гризене на неговата съвѣстъ — съзнанието, че той прѣдалъ невиния си Божественъ учитель.

Ролята на съвѣстѣта въ живота на хората е толкова важна и значителна, явява се такъвъ важенъ психологически моментъ и така трагиченъ, че не напразно творческиятъ гений на Шекспира главно него именно е избралъ да изобразява въ много отъ своитѣ драматически творения, като *Макдетъ Хамлетъ* и др. И много справедливо се нарича въ литературата този великъ писателъ: „драматургъ на съвѣстѣта“.

Съвѣстѣта е главенъ и сжщественъ ръководителъ на човѣка въ нравствения животъ и се явява, тѣй да се каже, като изразителка на духа на Христовата вѣра. Въ съвѣстѣта се заключава сжщността на всѣка нравствена проява у човѣшката душа, въ нея може да се види най-характеристичния признакъ на човѣка, като разумно-нравствено сжщество. „Богъ, говори св. И Златоустъ, — когато е създалъ човѣка, далъ му и нравственъ законъ. Сжщността на тоя законъ се състои въ това, че Богъ ни е запечатилъ съ съвѣстъ, т. е. познаване доброто и злото е направилъ въ насъ вродено“. На всѣки човѣкъ, — казва сжщиятъ св. Отецъ на друго мѣсто, — е присжще съзнанието за нравственото досто-

инство на неговитѣ постѣпки и отъ това съзнание зависи спокойствието и безпокойството на човѣка. И не величието на властѣта, не множеството пари, не могъществото, не тѣлесната сила, не разкошната трапеза, не скъпѣнитѣ дрехи, не различнитѣ човѣшки прѣдмѣства доставятъ благу души и радостъ; това бива плодъ само на духовното благоустройство и на добрата съвѣсть. Който има добра съвѣсть, макаръ и въ дрипели да е облеченъ, макаръ и гладъ да търпи, е по благу душень отъ тѣзи, които живѣятъ разкошно. Но този, който нѣма добра съвѣсть, макаръ и съ купове пари да е отрупанъ, е побѣденъ отъ всички“. Защото той постоянно се самоизмъчва и е единъ нещастенъ човѣкъ. Мжкитѣ на съвѣстѣта не му даватъ ни за минута миръ, защото той е извършилъ нѣщо ужасно прѣстѣпно. „О, какъ бихме се стрѣснали, ако можехме да нагърнемъ въ вжтрѣшния миръ на злия човѣкъ, когото мжчи съвѣстѣта, особено когато той е насамъ съ нея! Оставенъ отъ Бога и хората, той нѣма уважение и самъ къмъ себе си! Колко дълбоко той чувствува своето отхвърляне, когато хвърли погледъ върху всѣки честенъ човѣкъ! Понѣкога една дума, съвсѣмъ неумишлено казана въ присъствието му, като съ ножъ пронизва неговото сърдце: най-малкото обстоятелство тревожи лъжливието му спокойствие! Изобщо, съ малко думи казано, всичкитѣ печалби, всичкитѣ удоволствия, които чувствува той въ минутата на прѣстѣпленieto, нищо не струватъ прѣзъ мжчителнитѣ и ужасни гризения на съвѣстѣта.“) И тъй значи, проявата на съвѣстѣта се вижда отъ всевъзможнитѣ постѣпки на хората, които трѣба да водятъ такъвъ животъ, какъвто изисква нравствения законъ. Въобщо, тя се явява като единъ безпристрастенъ съдия и мздовъздаватель, като една самостоятелна сила на човѣшката душа, сила, която указва огромно влияние върху нравствения животъ на хората и придружава човѣка въ всички случаи на живота му. И св. И. Златоустъ тъй съвѣтѣва всѣки единъ истински християнинъ: „всѣкидневно поставяй прѣдъ сѣба на своята съвѣсть всичкитѣ си дѣла, изслѣдвай всичкитѣ грѣхове на душата си, поисквай отъ нея съ всичка строгость подробна смѣтка. . . Въвеждай я, колкото е възможно по често, въ тоя подвигъ. . . Всѣки день отваряй за нея това сѣдилище. . . Изисквай отъ себе си и за малкитѣ погрѣшки строга смѣтка, за да не би кога и да е да отидешъ до по-гольми грѣхове“.

Религията на Жанъ-Жакъ Русо.

Прѣди два мѣсеца се чествува въ Франция и въ Швейцария 200-годишнината отъ рождението на Жанъ-Жакъ Русо, именитъ френски философъ, педагогъ и писателъ. Женева, роденъ градъ на Русо, чествува съ не по-малко участие и тържественъ своя великъ съгражданинъ. Съврѣмениятъ женевиски проповѣдникъ, Франкъ Тома, нѣкои отъ проповѣдитѣ на когото нашитѣ четци сж чели въ колонитѣ на „Ц. в.“, като разгледва въ една проповѣдь живота и книжовната дѣйностъ на гениалния свой съгражданинъ и като намира, че той е билъ мжжъ съ дълбока вѣра и че идеитѣ си и въодушевението си черпилъ отъ учението на Христа Спасителя, казва (въ „Bonnet Nonnele, № 200):

„ . . . Прѣди всичко Русо е най-славното отъ чедата на г. Женева, чиято прослава е стигнала най-далечъ и чието влияние е било най-широко. Не говоря за Калвина, който е французинъ; Франция ни го даде, както ние дадохме на Франция и на цѣлия свѣтъ Жанъ-

Жакъ Русо, който е прѣдимно нашъ. Той е такъвъ не само по рождение, но още и съ своя характеръ едновременно гордъ и независимъ, ревнителъ за свободата си, твърдъ задрчивъ, и съ съзнанието да прѣустрои обществото. Това кара всѣки женевецъ да се счита призованъ да морализира другитѣ.

Той е нашъ и съ своя патриотизмъ: макаръ и прѣкаралъ голѣма частъ отъ живота си въ чужбина, макаръ и да билъ осжжданъ отъ малкото си отечество, макаръ и да билъ горчиво критикуванъ отъ мнозина свои съграждани, тѣй си останалъ вѣренъ на г. Женева, въ който се родилъ въ най-бѣдно положение. Когато билъ почитанъ и се радвалъ на европейско име, той обичалъ да се подписва: „Жанъ Жакъ Русо, женевиски гражданинъ“. Както щете. Това покѣртѣва дълбоко насъ женевицитѣ, още повече, когато други наши съграждани, по-малко именити, постѣпятъ съвсѣмъ другояче: тѣ правятъ всичко възможно да заличатъ своята почка или струватъ всичко да я забравятъ. Може ли да не се гордѣемъ като смислимъ, че повече отъ идеитѣ на Жанъ-Жакъ Русо, напимѣръ, тия въ „Обществения договоръ“, Contrat social, сж му вдѣхнати непосредно отъ нашия малкъ градъ и отъ неговата славна и древна демокрация?

Най-послѣ Жанъ-Жакъ Русо ни интересува по единъ съвсѣмъ особенъ начинъ, защото той не е задоволилъ съ нѣщо буржуазията. Това е недоволикъ, това е мжжъ, който страда за нея и за другитѣ и който се сили да напѣрѣдѣва и да кара и другитѣ да напѣрѣдѣватъ. . . . Ала въ много точки Русо е въ прѣко противорѣчие съ нова Женева: ще посоча една — религията. Този необикновенъ човѣкъ, този гениаленъ въ толкова отношения човѣкъ — въ книжнина, въ социология, въ педагогия, въ философия, билъ такъвъ и въ религията. Всичко у него има извора си у религиозното чувство, всичко го тегли къмъ това чувство и, ако си припомнимъ безрелигиозната епоха, въ която е живѣлъ, ще видимъ, че отъ тази именно страна той е билъ необикновенъ човѣкъ. Безъ да прѣувеличаваме, може да кажемъ, че той, макаръ и умрѣлъ, говори още и днесъ съ слѣднитѣ два начини:

1. Съ своята метода, която винаги и почти винаги е едно вдѣхновение и вдѣхновение мистично: у него като че ли има пророчески видѣния; той, по примѣра на древнитѣ пророфи, е вдѣхновенъ и изразява на книга това, що прѣживѣва. Не по този ли начинъ той отговори на конкурсната тема, прѣдложена отъ Дижонската академия: „Да ли успѣхътъ на наукитѣ и изкуствата е спомогналъ за похабата или за чистотата на нравитѣ“? Това бѣло прѣзъ октомврий 1749 г.; тогава Русо билъ на 37 години. Като прочелъ обявата за конкурса, той изведнѣжъ тѣй се проникналъ отъ зададената теза, че трѣбвало само да седне и да почне да пише съ моливъ съчинението, което го прославя. Само единъ религиозенъ гений може да разглежда съвѣстѣта, както направилъ Русо, и да ѣ даде подобна важность. Той съзира въ този вжтрѣшенъ гласъ самия гласъ на Бога, който ни го разкрива: „Съвѣсте! Совѣсте! Божественъ нагонъ (инстинктъ), безсмъртенъ и небесенъ гласъ, опитанъ водачъ на сжщество невѣжо и ограничено, но умно и свободно, безгрѣшенъ съдия на доброто и на злото, който уподобява човѣка на Бога! Ти си, що давашъ прѣвзходство на естеството и безсмъртие на дѣлата му. Безъ тебъ азъ не чувствувамъ въ себе си нищо, което да ме издига надъ другитѣ животни, освѣнъ печалното прѣдмѣство да блуждая отъ грѣшка въ грѣшка съ помощта на способность безъ правила и на разумъ безъ начала.

Богъ ни е далъ съвѣсть да обичаме доброто, разумъ да го познаваме, свобода да го избираме“.

Съ помощта на тази съвѣсть методата кара Русо да се подчинява на онава, което неговото сърдце, него-

*) П. Суходасъ „О добродѣтеляхъ и недостаткохъ“.

вата съвѣсть и неговиятъ разумъ му налагатъ да приеме. „Азъ живѣхъ и умирамъ въ религията, която вади единственото свое правило отъ Свещено писание и отъ разума¹⁾. Онова, което не ми е възможно да вървамъ, не мога да река, че го вървамъ. Това е точката за всичко, което зависи отъ менъ“.

Това свободно изслѣждане го избавя съвсѣмъ отъ всѣки външенъ авторитетъ, безъ да го отдѣля отъ църквата и отъ общение съ братята си. То се доказва съ тѣзи думи, които казалъ на Бернарденъ Сенъ-Пиеръ, слѣдъ като присжтствувалъ съ него на единъ общественъ култъ: „Сега азъ изпитвамъ това, което е казано въ Евангелието: Когато мнозина измежду васъ се събератъ въ мое име, азъ ще бъда между тѣхъ. Има въ това едно чувство на миръ и на блаженство, което прониква душата“.

2. Съ твърденията си: този съзерцателъ на природата, този човѣкъ, който знае тъй хубаво да я величае и да прави да я величатъ, който се сътресава тъй отъ единството на хармонитѣ, който разкрива и който общи по такъвъ неизмѣненъ начинъ съ блѣсъцитѣ имъ, знае да открива Богъ светъ и истиненъ, безъ да го смѣсва съ нея. Никога не откъдства дѣлото и работника. Счита ги различни едно отъ друго, ала колко повече се удивлява на природата, толкова повече тя му открива Бога. Малцина сж човѣцитѣ, дори между върующитѣ, които да иматъ чувство за присжтствието Бога, скритъ задъ булото на материята. „Поразенъ отъ благовѣние прѣдъ вселената, човѣкъ се спира и никакъ не пипа булото, което има на очитѣ си, благодаренъ отъ съзнанието, че има безконечно сжщество надъ насъ“.

„Азъ мисля, че Богъ доста се е разкривалъ на човѣцитѣ и съ дѣлата си и въ тѣхното сърдце, и, ако се срѣщатъ нѣкои, които го не познаватъ, то, споредъ менъ, е затова, защото нѣматъ нужда“.

Еднѣжъ когато злословили Бога прѣдъ него, той извикалъ: „Ако е низостъ да търпимъ да говорятъ лошо за отсъстващъ приятелъ, прѣстѣпление е да търпимъ да злословятъ Бога, който присжтствува. Азъ, господа, вървамъ въ Бога!“

Ала той отива още по-далечъ: той почита Писанието като книга необикновена, единствена по рода си; той чувствува, че го привлича къмъ Исуса Христа, на които въздава най-блѣскава почитъ. Слѣдъ като казва, напримеръ, „че природата е едничката отворена книга за всички очи, въ която тѣ научаватъ да чувствуватъ и да обожаватъ нейния божественъ авторъ, никой не може да се извини, че не може да чете въ нея, понеже тя говори на всички човѣци съ езикъ понятенъ за всички умове, той добавя: „Азъ тъй сжщо изповѣдамъ, че светостъта на Евангелието е аргументъ, който говори на сърцето ми. Прѣгледайте книгитѣ на философитѣ съ цѣлата тѣхна напиченостъ: колко тѣ сж нищожни прѣдъ Евангелието! Може ли книга едновременно тъй висока и тъй проста да бжде дѣло на човѣци? Може ли снѣ, на когото повѣствува живота, да бжде само единъ човѣкъ? Тонътъ на ентузиастъ или на честолюбивъ сектантъ съдържа тя? Каква сладостъ, каква чистота въ божественитѣ ѝ думи! Каква благостъ въ нейнитѣ покрѣтни наставления! Каква висота въ правилата ѝ! Каква дълбока мждростъ въ рѣчитѣ ѝ! Какво присжтствие на духъ, каква тънкота и каква правина въ отговоритѣ ѝ! Каква обладание въ страститѣ! Дѣ е човѣкътъ, дѣ е мждрецътъ, който знае да дѣйствува, да страда и да умре безъ слабостъ и безъ самохвалство? Ако животътъ и смъртъта на Сократа сж на мждрецъ, животътъ и смъртъта на Исуса сж на Богъ“.

„Азъ съмъ християнинъ и искренъ християнинъ споредъ учението на Евангелието. Азъ съмъ християнинъ не като ученикъ на пастири, но като ученикъ на Исуса Христа, дълбоко убѣденъ отъ сжщественитѣ истини на християнството, които служатъ за основа на всѣки добъръ моралъ, дирейки го най-много да храня сърдцето си съ духа на Евангелието, безъ да се мжча съ това, което ми се вижда тъмно-Моето най-горещо и най-искрено желание е да имамъ Исуса Христа дори за арбитръ и за сждия между моитѣ неприятели и менъ“.

Не разкриватъ ли тия думи единъ мощенъ религиозенъ гений, такъвъ, какъвто нарекохме Жанъ-Жакъ Русо? . . . Онова, което дава извънредна цѣна на всички тия изяви отъ милосърдие на Русо, е фактътъ, че той е билъ въ контрастъ съ своята епоха: тогава навсѣкждѣ господствували скеттицизмътъ и материализмътъ. Християнството сжщо и спиритуализмътъ били силно атакувани тогава въ Франция и другадѣ, а особено отъ Волтера и отъ енциклопедиститѣ. Трѣбвало е смѣлостъ наистина свѣрхчовѣшка, за да се защищава старото Евангелие, както е направилъ Жанъ-Жакъ Русо почти самъ. Той протестираше до послѣдното си издихание срѣщо идеитѣ на своето врѣме и не се боялъ да страда, понѣкога жестоко, за да ги защищава. Колко ние сме далечъ отъ настоящата епоха, въ която най-малкъ присмѣхъ, най-малка нападка срѣщо тѣхнитѣ религиозни идеи кара да треператъ повечето отъ нашитѣ съврѣмници и често имъ отнема куража да ги защищаватъ! Трѣбва въ модерна Женева и изобщо въ наша стара Европа много смѣли мже като Русо, за да бранятъ религиознитѣ идеи, които все повече и повече се нападатъ и разбиватъ.

Ала ако Жанъ-Жакъ Русо, макаръ и умрѣлъ, говори още съ своитѣ религиозни убѣждения и съ своята морална смѣлостъ, той говори още и съ начинъ, може би, по-краснорѣчивъ, съ своитѣ непослѣдовности и съ своитѣ грѣшки — грѣшки, които въ края на живота си не се убоялъ да нарече прѣстѣпления. Този протестантинъ който туря тъй високо свободното изслѣждане, не се бои да прѣдложи въ своя „Общественъ договоръ“ държавна религия, която е твърдѣ близка до естествената религия и която правителството си присвоява правото да наложи на всички граждани! Трѣбва всички да иматъ *minimum* вървания, и пакъ ще бждатъ затворени и, ако постоянствуватъ въ своята съпротива, трѣбва да прѣтърпятъ строго наказание! Какво странно прилагане свободата на съвѣстьта и независимостъта, искани отъ Русо за всѣки индивидъ.

Този, който обича толкова Бога, който го адмира и вижда навредъ, който го обожава съ прѣхласъ, не се моли: задоволява се да приеме законитѣ му и да се подчини на волята му. Всичко е добръ, твърдѣ добръ устроено въ природата и въ човѣка; ние знаемъ напълно това, което трѣбва да вършимъ. Трѣбва, прочее, да се прѣклонимъ и да изпълняваме своя дългъ безъ да диримъ да намѣсваме Бога къмъ нашитѣ незначителни лични дѣла. Да го молимъ, да го просимъ да дойде въ наша помощъ, ще рече да го унижимъ да върши безполезна работа.

Интересна религия, която лишва човѣка отъ това, що всички религии му даватъ, като най-драгоцѣнно и най-утешително! О, ако Русо бѣ се задоволил само да протестира срѣщо извѣстни идеи много по-тѣсни отколко ортодоксни въ своето врѣме, той би сторилъ по-добръ.

Послѣ допустимо ли е единъ човѣкъ тъй интигентенъ като него да умѣе да схване противорѣчията на съвѣстьта, безредицитѣ въ природата, противорѣчията и безредицитѣ, които особено забувлатъ Бога

¹⁾ Протестантски и гледъ и ученъ. Б р.

именно отъ насъ модернитѣ, които сме възпитани споредъ научнитѣ методи. . . Още по важното, Жанъ-Жакъ Русо не е достатъчно схваналъ тѣсната връзка, която съществува или която трѣбва да съществува между морала и религията. Едното не може безъ другото. Колко повече човѣкъ е или се казва религиозенъ, толкова повече трѣбва да доказва това съ своя моралъ — моралъ, който е върховенъ и който стои на висотата на религията. . .

Д.

КНИЖНИНА.

Раф. Ст. Тошкинъ.

Стихотворения

I.

Върховна красота.

Една въ свѣта е красота.
Не въ божествата на Елада,
ни въ цвѣтъ, ни въ горската ливада,
и не въ морето, въ водопада,
ни въ взоръ на женска чистота, —
Една въ свѣта е красота:
въвъ любовта, въ скръбта върховна
и кръстна мжка доброволна
на страдалниъ за насъ Христа.

Бальмонтъ.

II.

На Богочеловѣка.

Не моля се на Тозъ, Когото не посмѣва
душа ми да зове въ смущене и захласъ
и прѣдъ Кого умѣтъ ми въ немощъ занѣмвая
въ безуменъ гордъ стрѣмежъ да го постигна азъ;
не моля се на Тозъ, прѣдъ чиито олтари
народа ниско тамъ въ смирение лежи
и дѣ тамянь кади при слабичкитѣ зари
на восчениченъ пламъ и пѣние звучи;
не моля се на Тозъ, Когото вредъ тѣлпитѣ
обкржжаватъ благовѣино въ трепета свещенъ,
и чиито тронъ великъ незримо задъ звѣздитѣ
надъ безднитѣ цари въвъ звѣздний миръ огрѣнь, —
прѣдъ Него азъ съмъ нѣмъ! . . Въ дълбокото съзнание
на мойта нищита устата ми мълчи, —
къмъ себѣ ме влече по-друго обаяне, —
не царствената властъ, а — кръста що стърчи
и мойтъ Богъ разпнатъ на него, въ кръвъ обагрень,
страдалческиятъ Богъ съ небесна си душа, —
прѣдъ чистата любовъ и мжитѣ за нея
азъ колѣничамъ салъ съ горѣща си молба!

С. Я. Надсонъ.

III.

Легенда.

Равинъ Бенъ-Нафтали думаше прѣзъ скърби,
че живѣлъ въ небето отдавна Мессия —
въвъ палатъ, на троня, съсъ златна корона,
но въ вериги златни билъ и Той горкия.
„Защо пъкъ верига?“ — попитахъ неволно.
Съсъ хитра усмивка, въздхвашъ, отвърна:

„Нуждни сж вериги, макаръ че му й болно,
не всѣвга Мессия е въвъ радостъ пълна.
Свѣтътъ въ своята злоба, въ тържество въ порока
често го изкарватъ изъ дълго търпене, —
ако не е вързанъ, — ще дойде прѣдъ срока,
по-скоро, по-рано за освобождене.
Той силенъ и младъ е, добъръ самъ по себѣ,
шеговитѣ съ слугитѣ, не държи капризи.
Слугитѣ му чешатъ къдрави перчани,
съ пѣсни го обличатъ въвъ пурпурни ризи.
А катъ облекатъ го — книгата разгвватъ,
книга, дѣ се виждатъ вси дѣла свѣтовни,
на Мессия нея всѣки день прочитатъ, —
отъ нея узнава душитъ грѣховни:
за хорски злодѣйства и лючки пороци,
за миръ и за битки, робство и свобода,
слуша той за вожди, слуша за пророци. . .
Но когато почне да слуша — народа
неговъ какъ страдае въ тежко унижене
за правда въ живота, или зарадъ хлѣба, —
поискава да скжса звената златени. . .
Той кръщи — съ викътъ си небето разтърся. . .
О Миссия плаче съсъ сълзи горчиви!
А тогазъ въ уплаха го държатъ слугитѣ
и го укротяватъ съ думи милосливи,
че за подвигъ неговъ още не е врѣме.
„ — Не плачи, Прѣкрасний! Не плачи Мессия:
Катъ любовъ горѣща въ тебе пламенѣ,
цѣлъ свѣтъ ще избавишь, не само евреи!
О, не се помете, вий златни вериги,
О, дрѣжете, вериги, младия Всесилникъ,
да не би да дойде — още тѣй е рано! —“

Скиталець.

РѢЧЬ.

Слѣдната рѣчь произнесе г. Ст. Костовъ въ съборната църква при опѣлото на починалия архимандритъ Теофилактъ:

„Отмина за вѣчността още единъ труженикъ, още единъ дѣятель! Стройниятъ и съ желѣзното здраве архимандритъ Теофилактъ лежи отпрѣдъ насъ бездиханенъ. Всесъкрушаващето остроило на смъртъта и него срази.

Прѣдъ тлѣннитѣ останки на милия покойникъ изнемогавамъ отъ скръбъ и се боя, че не ще съумѣя да дамъ дължимата почитъ къмъ неговата паметъ. — Покойниятъ бѣше отъ виднитѣ членове на разредѣлата вече боева дружина отъ величавата епоха на двойното освобождение, църковното и политическото. Кога единъ день историкътъ се справи съ участието му въ дѣлата на бурното и послѣбурното врѣме, ще спомене не веднѣжъ съ благодарностъ неговото име.

Въ ранни още години покойниятъ проявилъ умъ и душевни качества, съ които изстѣпилъ далечъ на прѣдъ отъ своитѣ връстници. Крадешкомъ подкърмяванъ съ духтъ за свобода, той постепенно се упоява отъ него и съ ревностъ и дивно безстрашие застѣпа въ първитѣ редове на борцитѣ. Майсторъ въ словото, какъвто си бѣше всѣкога, той упоява и увлича въ своитѣ ламтежи близки и далечни. Тѣй подготвя родното си село, юначна Перушица и околността за потрѣсената хекатомба по врѣме на априлското въстание. Въ настѣпилата сѣчь и опустошение покойникътъ изгуби дузина членове отъ бащиното си домочадие, а самъ, самъ остана живъ, за да отплаща горчиво за своята смѣлостъ и родолюбие. Подиръ като стори възможното, за да бждатъ разгласе-

ни въ Европейския печатъ турскитѣ звѣрства по сръд-
ногорieto, той биде затворенъ въ Одринскитѣ зандани. Ед-
на заранъ узнава, че е осъденъ на смъртъ, а слѣдъ
малко бива отведенъ при бѣсилката, гдѣто, съ смъртъ-
ната прѣсжда на шия, трѣбвало да възчаква редътъ си
за бѣсене. По една крайно честита случайность той из-
бѣгва въжето: Английския тогава въ Одринъ консулъ
бързо се намѣсилъ и го избавилъ.

Спасенъ така отъ явната смъртъ, а по-послѣ и
освободенъ отъ затвора, архим. Теофилактъ полита стрем-
главо къмъ нови подвизи. Избѣгалъ отъ Турция, той
попада въ първитѣ редове на освободителнитѣ руски
войски и съ всички жаръ на патриотическото си сърд-
це поднася по-силнитѣ си услуги по дѣлото на нашето
освобождение. Подиръ С. Стефанския договоръ покойни-
ятъ се установява въ Т. Пазарджикъ като архиер. на
мѣстникъ и тамъ едно по друго взема на-живо участие
въ всички начинания по устройството на едва освободен-
ната страна. Гимнастическитѣ дружества въ Южна Бъл-
гария упражнили на врѣмето си мощно влияние върху
омаломощнитѣ духове на българитѣ въ полусвободната
Источна Румелия, — дружества тѣй забравени вече у
насъ, — имаха между своитѣ първи устроители и покой-
ния. Учрѣденото все тогава въ Пловдивъ дружество св.
Пантелеймонъ, прѣустроено отпослѣ като клонъ на Бъл-
гарското дружество Червенъ кръстъ, намѣри у покойния
най-надежденъ подкрѣпитель. А въ другитѣ, новитѣ ин-
ститути на Т.-Пазардж. окръгъ и на цѣлата област,
особено въ Народното областното събрание, покойниятъ
отъ начало до край бѣше ревностенъ членъ. Протоколитъ
на това събрание свидѣтелствуватъ за участието тамъ на
икон. Г. Тилевъ отпослѣ въ монашеството — архиман.
Теофилактъ, като народенъ прѣдставитель по всички въ-
проси на заждителната оная епоха, и за влиянието му
като дѣецъ отъ първа величина.

Слѣдъ съединението, послѣдствие бързо развитиѣ
се тогава политически бърканици, всрѣдъ настѣпилия
хаосъ въ понятията и чувствата на боравящитѣ съ власть,
настанаха за покойника отново дни на тежки изпитания.
Непровиненъ въ нищо по станалитѣ тогава събития, той
биде подгоненъ по-злѣ, отколкото прѣзъ врѣме на роб-
ството. Нѣщо повече: той чу съ омерзение да го нари-
чатъ „прѣдатель“ на отечеството си за което бѣ прѣтрѣ-
пѣлъ толкозъ страдания. За да се спаси, той се потуля
въ подземие на една пловд. църква и въ усипалницата,
всрѣдъ коститѣ на редица поколѣния. Самъ, едничкѣ
живъ, проживѣва десетки дни. Улесненъ отъ добри хора,
той напуща покоишето на мъртвитѣ, а съ туй и Бълга-
рия, за която бѣ теглилъ, и, прѣоблѣченъ, избѣгва въ
Турция, гдѣто нѣколко само години по-рано бѣ осъденъ
на смъртъ за тая сжщата България.

Установенъ въ Цариградъ той прослужи нѣколко
години при екархията, и тамъ по много въпроси вложи
по нѣщо отъ своя здравъ умъ и опитность. Отсѣтнѣ,
кога се развѣдри политическия небосклонъ въ отечест-
вото ни и се разтвориха вратитѣ му и за изгнаници и
за бѣжанци, той се прибра въ България като изъ гроба
повърнатъ. Мжкитѣ на изгнанието бѣха хвърлили, ако
и лека, сѣнка върху борческия му духъ, но за това пѣкъ
любовта му къмъ България бѣ удвоена. Отново се посве-
ти да служи на църквата, както съ ревность и послу-
шание изпълнява всички служби, на които бѣ отрежданъ.
Замѣчательно здравиятъ му разумъ и широката му опит-
ность, които покойниятъ притежаваше, позволяваха му
всѣкога да се отличава на длъжността си и съ успѣхъ
да заврѣшва възлаганитѣ нему поручения. Благиятъ ха-
рактеръ и добротата, които му бѣха присжци, привър-
зваха всички, които сж били въ прикосновение съ него.
Половинъ вѣковната му свещеническа и обществена дѣ-

ятелность, винаги чиста и патриотична, справедливо му
спечелиха името на единъ добръ гражданинъ. Внимани-
ето на църквата и участието на правителството прѣзъ
врѣме на болѣдуването на покойника, подсладиха гор-
чилито на послѣдното му издихане. А съ присжтствието
си тукъ ние всички, заслужено отдаваме почетъ къмъ
тлѣнитѣ останки на единъ достоенъ българинъ.

За мнозина отъ новото поколѣние покойникътъ ще
прѣдставлява непонятна отживѣлость. И тѣ, може би,
сж прави отъ свое, съврѣменно гледище: покойниятъ
начена да служи на отечеството само отъ любовь къмъ
него и отъ съзнание да изпълнява дългъ, — понятия,
уви, слабо възприемани днесъ. Въ онава врѣме за на-
града и отличие не се питаше: тѣ бѣха извѣстни: бѣ-
силка или вѣченъ затворъ. И тогава, тогава подвизитѣ
биваха велики, и сподвижницитѣ — великани!

Опечаленитѣ ближни на покойния нека дирятъ
утѣха за тежката загуба, що ги постигна, въ това, че
оплакватъ обиченъ баща и братъ, когото България ще
оплаква като свой достоенъ синъ. А ние, ние да слѣемъ
молитвитѣ си съ ония на св. Църква за успокоение ду-
шата на милия покойникъ въ селени праведникъ!

Външенъ прѣгледъ

Ромжнската църква. (Посъгане на българскитѣ
храмове и на славянското богослужение; протести
на българитѣ). Църковнитѣ власти въ Ромжния искатъ
да обърнатъ българскитѣ храмове въ Добруджа въ ено-
рийски и да замѣнятъ славянското богослужение съ ро-
мжнско. Вече опити за това станаха и ставатъ.
Въ редъ български села опититѣ сж сполучили. Каква
опити напослѣдкѣ станаха едно по друго въ г. Кюстен-
джа и въ Тулча. Въ първия градъ опитътъ не сполучи.
Това се дължи на ромжн. министерство на изповѣданията,
чиято намѣса българитѣ отъ Кюстенджа подириха. Бла-
годарение на тази намѣса, недоразумѣнията между Дол-
но-Дунавския епископъ и българската община въ г. Кю-
стенджа не отидоха до своя краенъ прѣдѣлъ. Минисер-
ството на изповѣданията, което всѣкога съгласява дър-
жавнишкитѣ съображения съ тия на църквата, намѣри
модусъ, по който уреди въпросътъ съ българския храмъ
въ г. Кюстенджа. Този модусъ се възприе съ задово-
лство и отъ двѣтѣ спорещи страни. Сега е повдигнатъ
и въ г. Тулча подобенъ на кюстендженския въпросъ,
създаденъ отъ прибързана разпоредба на духовнитѣ влас-
ти. Възползуванъ отъ слабоститѣ на 2—3 първенци
българи, Прѣосвещениятъ Долно-Дунавски епископъ г-нъ
Нифонъ побързалъ да обърне българския храмъ въ гр.
Тулча въ енорийски, като едновременно съ това замѣнилъ
славянското богослужение съ ромжнско. Това оскърбило
нашитѣ сънародници въ Тулча. Въ него тѣ виждатъ едно
посѣгателство върху храма и една насила върху тѣхната
национална съвѣсть. Опитали се да уредятъ въпросътъ
съ своя кириархъ, съ Прѣосвещения Долно-Дунавски
епископъ Нифонъ. Подиръ безуспѣшнитѣ опити, тѣ прѣ-
несли въпроса въ Букурещъ прѣдъ надлежното министер-
ство. Съ депутация, заявления и документи тѣ до-
казватъ, че храмътъ, който епископъ Нифонъ обръща въ
енорийски и отъ който изхвърля славянското богослуже-
ние, е строенъ още въ турско врѣме съ сръдства на бъл-
гарската община, както и че не е оправдано ни отъ
държавнитѣ ни отъ църковнитѣ закони да имъ се налага
да служатъ въ храма не на своя роденъ езикъ, но на
езикъ, който не разбиратъ. Като изложила молбата си,
прѣдставила доказателствата си и обосновала право-

то на българската община, депутацията настояла да се повърне храма на българитѣ, който въ Тулча сж мнозинство и да не имъ се прѣчи да се извършва въ него богослужнието, както е било досега, на славянски езикъ. На край добавила, че, ако не се удовлетвори справедливата молба, която излагатъ, българитѣ въ г. Тулча сж рѣшени да приематъ уния, за да запазятъ правото си и езика си. Съ скърбъ хроникираме посѣгателството и недоразумѣнията, а съ още по-голяма скърбъ отбѣлзваме законитѣ на нашитѣ сънародници. Имаме вѣра, че министерството на изповѣданията ще намѣри модусъ и ще побѣраа съ него да изравни недоразумѣнията между Долно-Дунавския епископъ и българитѣ въ гр. Тулча. Имаме вѣра, че и Прѣосвещенятъ епископъ ще направи всичко да отклони скърбенитѣ и онеправдани българи отъ рѣшение, което никой нѣма да одобри и за което той ще носи отговорностъ прѣдъ Ромжнската църква и прѣдъ Бога. Негови пасоми дирятъ правда. Негови пасоми искатъ храма си който той имъ отнема, искатъ и благословението му да служатъ и се молятъ, както досега, на езика си. Като му се подчиняватъ въ всичко, като на архипастиръ, тѣ очакватъ да срѣщнатъ въ него оная любовъ, която отличава истинския пастиръ и която спомага да се издигатъ молитвитѣ къмъ прѣстола на Бога на езика, който пасомитѣ разбиратъ и на който четатъ и учатъ словото Божие.

Извлечение изъ писма и дописки.

Изборъ на енорийски свещеникъ. Пишатъ ни отъ г. Ямболъ съ дата 22 м. м.: „На 19 августъ стана изборъ на свещеникъ за вакантната енория въ с. Арнауткѡй, Ямболска околия. За избора въ селото заминаха на 18 Н. Високопрѣподобие архимандритъ Иларионъ, протосингелъ на св. Сливенската митрополия, и Ямболския архиерейски намѣстникъ. Вечерта се отслужи вечерня. Подиръ вечернята се разгласи за избора. Сутринята на 19 се отслужи божествена литургия отъ Н. Високопрѣподобие архимандритъ Иларионъ въ съслужение съ Ямболския архиерейски намѣстникъ и съ свещенодякона Константинъ Георгиевъ, кандидатъ за свещеникъ. Храмътъ бѣ пълень съ народъ — присѣдствуваха почти всички селяни и селянки. На причастията архимандритъ Иларионъ държа проповѣдь За тема „маше притчата за каненитѣ свадбари. Богомолцитѣ изслушаха съ внимание и участие проповѣдта, която архимандритътъ разви съ сладкоумство и илюстрира съ примѣри изъ живота. Подиръ отпускъ на черква се отслужи водосветъ въ църковния дворъ. Прѣди да се почне избора за свещеникъ, Н. Високопрѣподобие разясни на избирателитѣ значението на избора, правото на енорияшитѣ да си избиратъ пастиръ, както и призованието и дълга на енорийския свещеникъ, когато сж призовани да избератъ. Гласуването почна и се продължи мирно и тихо. Гласуваха почти всички енорияши. За резултатитѣ на избора се съставиха два протокола, които се подписаха. Единиятъ се изпрати на Н. Високопрѣосвещенство св. Сливенския митрополитъ, а другиятъ се остави въ църковната архива. За свещеникъ се избра свещенодяконъ Константинъ Георгиевъ. Остава да се прѣгледа избора и да се утвърди“.

Прот. Атанасиѣ

Изъ вѣстницитѣ и списанита.

Постѣпки на св. Българската екзархия прѣдъ В. Порта. Н. Блаженство екзарха, по рѣшение на Смѣсенія екзархийски съвѣтъ, е подалъ такриръ на В. порта по поводъ на кочавскитѣ кланета. Столичнитѣ вѣстници прѣдаватъ съдържанието на такрира както слѣдва:

„Въ оповѣстения си такриръ до Портата по кочанскитѣ събития Българската екзархия се позовава на пораншитѣ свои постѣпки за вършенитѣ въ областитѣ на европейска Турция прѣстѣпления, несъвмѣстни съ конституцията; послѣ като напомня прискърбнитѣ събития въ Щипъ които бѣха отъ естество да нанесатъ на Портата голѣми морални и материални щети и да докаратъ за Турция най лоши послѣдствия, Екзархията казва, че се надѣвала, какво Портата ще вземе всички мѣрки за защита на мирното българско население — когато узнала съ най-голямо съжеление за инцидентитѣ стѣнали въ Крчани. Позовавайки се на извършеното слѣдствие, такрирътъ описва извършенитѣ подиръ избухването на бомбитѣ нападения надъ българитѣ и изтъква, като виновници войската, полицията и жандармерията, както и башибузуцитѣ, които въ продължение на два часа, при викове „смъртъ на гяуритѣ“, сж убивали и ранявали съ ножове, тояги и огнестрѣлни оржия българитѣ по улицата и сегнѣ въ кѣшитѣ, разбивайки на послѣднитѣ вратитѣ и сж крадѣли отъ пострадалитѣ джебни часовници, пари и цѣнни вѣщи; даже архиерейскитѣ намѣстникъ е билъ битъ. Тѣзи инциденти, които прѣдизвикаха огорчение, ужасъ и отчаяние на цѣлата българска народност, сж противни на истинскитѣ интереси на Портата. Затуй Екзархията мисли, че изпълнява своя дългъ както прѣдъ турското правителство, тъй и къмъ българската народност, като, за успокоението на раздразената българска народност, иска да се взематъ на ефикасии мѣрки да се прѣдотвратятъ подобни инциденти; строго, бързо и примѣрно наказание на виновницитѣ; отстранение отъ длъжностъ на виновнитѣ отговор чиновници, жандарми и полицейски и да даде правителството материална и парична помощ на пострадалитѣ български сѣмейства“.

Църковно-обществена лѣтопись.

Синодната палата. На 29-и того, часа на 11 прѣдъ пладне, Н. Величество Царицата и Н. Ц. Височество Князь Филипъ Кобурготски, посѣтиха синодната палата. Тѣ бидоха причакани отъ главния синоденъ секретаръ г. Ст. Костовъ и отъ началника на Духовно-просвѣтния отдѣлъ Н. Благоговѣйство свещ. Д-ръ Ст. Цанковъ и разведени въ палатата Височайшитѣ гости огледали салонитѣ, параклиса и апартаментитѣ и прѣстояли въ палатата повече отъ половинъ часъ.

Единъ пестирски даръ. Н. Високопрѣосвещенство св. Сливенския митрополитъ г. Гервасий е подарилъ на синодния параклисъ „св. Царъ Борисъ“ златень св. потиръ, тънка художествена работа. Миналата недѣля св. потиръ бѣ прѣдаденъ на синодното домакинство.

Храмътъ Александъръ Невски. Пристигнаха сж иконитѣ за тритѣ олтари на храма св. Александъръ Невски. Тѣ сж изработени отъ най-виднитѣ руски църковни художници. Иконитѣ на Исуса Христа и на св. Богородица сж изработени отъ г. Викторъ Васнецовъ, иконитѣ на св. Иоанъ Кръстителъ, на архидяконъ Стефанъ

и на св. Владимиръ отъ г. Бруни, иконитѣ на св. Николай и на св. Александъръ Невски отъ г. Савински и иконитѣ на св. Георги и св. Архангелъ Михаилъ отъ г. Шолковни.

Духовната семинария. Конкурснитѣ приемни изпити въ Духовната семинария се свършили. На 29 того учителскиятъ съвѣтъ разгледалъ резултатитѣ и съ протоколно рѣшение опрѣдѣлилъ, кои ученици се приематъ въ първия класъ на семинарията. Приетитѣ сж степенувани по полученитѣ бѣлѣжки на конкурсния изпитъ и по поведението, което имъ дадено отъ надлежитѣ училища и общини. Всичко сж приети 45 ученика, отъ които 15 стипендианти и полустипендианти и 30 самоподържници. Стипендиантитѣ, полустипендиантитѣ и самоподържниците сж разпрѣдѣлени по епархии. Най-голтѣмата бѣлѣжка добита отъ приетитѣ стипендианти е $23\frac{1}{3}$ отъ общия успѣхъ, а най-малката $15\frac{1}{2}$. Рѣшението си учителскиятъ съвѣтъ е изпратилъ въ св. Синодъ да се утвърди. Въ него сж означени по име и по епархия стипендиантитѣ, полустипендиантитѣ и самоподържниците.

Новоназначенъ протосингелъ на св. Варненска митрополия. За протосингелъ на св. Варненската митрополия е назначенъ *Иеродияконъ Михаилъ* (Чавдаровъ). Послѣдниятъ, свършилъ духовна академия въ Русия, до сега бѣше учитель-надзирателъ въ Софийската духовна семинария. Високопрѣосвещениятъ св. Варненски и Прѣславски митрополитъ г. Симеонъ миналиятъ мѣсець е ржкоположилъ иеродиякона Михаила въ иеромонашески чинъ. Всепрѣпод. Михаилъ до сега прояви живъ интересъ къмъ общото ни църковно дѣло и работѣше съ християнско усърдие за напрѣдка на религиозното и църковно дѣло у насъ. Като му честитимъ ржкоположението и назначението, увѣрени сме, че и на новия си постъ ще покаже сжщото усърдие, сжщата прѣданность къмъ църквата и божественото ѣ дѣло, каквито прояви и до сега.

Назначения въ Духовната семинария. Назначени сж за учители и сжщеврѣмено надзиратели въ Софийската духовна семинария *иеродияконъ Максимъ*, свършилъ тая година Киевската духовна академия; *Василь Димитровъ*, свършилъ прѣди двѣ години богословския факултетъ въ Черновицкия университетъ, и досега учитель и надзирателъ въ Цариградската духовна семинария; *Иванъ Г. Марковски*, свършилъ тая година богословския факултетъ на Черновицкия университетъ. Послѣднитѣ двама сж свършили висшето си богословско образование, като пособиянти на св. Синодъ.

Назначение въ свещеническото училище. Назначени сж за учители-надзиратели въ Свещеническото училище при Бачковската св. обитель *иеродияконъ Антимъ*, досега учитель-надзирателъ въ Софийската духовна семинария, и *иеродияконъ Климентъ* (Яневъ), свършилъ тая година, като синоденъ стипендиантъ, богословския факултетъ на Черновицкия университетъ.

На всички свършили сега образованието си и назначени за учители-възпитатели въ богословскитѣ ни училища искрено пожелаваме успѣхъ въ дѣлото имъ и дѣйността, тъй потребна за общия църковно-религиозенъ и специаленъ духовно-просвѣтителенъ напрѣдѣкъ въ св. ни църква.

Пристигане. Прѣосвещениятъ Драговитнийски епископъ г. Иосифъ, управляващъ св. Старо-Загорската епархия, който бѣ въ отпускъ въ св. Рилската обитель, е пристигналъ прѣди нѣколко дни въ столицата.

Резолюция.

Пловдийскиятъ епархийски духовенъ съвѣтъ въ днешното си сждебно заседание, открито въ 9 ч. прѣдъ пладнѣ, въ слѣдующия съставъ: за прѣдседателъ, протосингелъ: иеромонахъ Павелъ, членове: протоиерей Иванъ Коевъ и свещеникъ Христо Стояновъ, и за гл. писарь Ст. Стойчевъ, разгледа окончателно църковно-углавното дѣло № 9 по описа за 1912 год., възбудено отъ Епархийския съвѣтъ противъ иеромонаха Макария отъ с. Самоводени, Търновско, бивши и. д. игуменъ на Калоферския мжж. манастиръ, въ негово присѣствие.

Съвѣтътъ, като взе прѣдъ видъ даннитѣ по дѣлото, на основание чл. чл. 13, 119 п. 6, 164 и 165, буква з отъ Екзархийския уставъ,

Р ъ ш и:

Бившиятъ и. д. игуменъ на Калоферския мжж. манастиръ, иеромонахъ Макарий, изъ с. Самоводени, Търновско, се признава за виновенъ въ безнравствени дѣяния (омосексуализмъ), въ самоволно снемание на свещеническия санъ и отказване отъ монашеско звание, и заради тия прѣстѣпления се наказва съ *низвержение* отъ свещенство, изключване отъ монашеското звание и запрѣщение да прѣбивава подъ какъвто и да било видъ или прѣдлогъ въ манастиритѣ на Пловдивската епархия.

Настоящото рѣшение, слѣдъ утвърдението му отъ архиерея, подлежи на прѣглеждане и утвърждение отъ св. Синодъ.

Сжщото рѣшение подлежи на въззивъ отъ неблагоприятна страна прѣдъ св. Български Синодъ въ два мѣсеченъ срокъ отъ публикуване на настоящата резолюция въ в. „Църковенъ вѣстникъ“.

За бѣлѣжка: Страната, която ще подаде въззивъ трѣбва да приложи при него прѣписъ отъ това рѣшение въ окончателна форма.

За прѣдседателъ, Протосингелъ: (п.) *Иеромонахъ Павелъ*.

Членове: (п.) *Протоиерей Ив. Коевъ*, *Свещеникъ Хр. Стояновъ*. За гл. писарь: (п.) *Ст. Стойчевъ*.

Настоящото рѣшение утвърждаваме.

7 августъ 1912 год.

† Пловдивский (п.) *Максимъ*.

Вѣрно,

Гл. писарь: *Н. Груевъ*.

Настоятелството на църквата Св. „Атанасий“ въ с. Брѣгово, Боросовградско.

Обявление

№ 30

На 15-й Септемрий 1912 година часѣтъ отъ 3 до 5 слѣдъ пладнѣ, въ канцеларията на Брѣговското Общинско Управление, ще се прозведе втори пѣтъ търгъ съ явна конкуренция, за отдаване на прѣдприемачъ направата на камбанария при църквата Св. „Атанасий“ въ с. Брѣгово, Боросовградска околия.

Приблизителна стойность на прѣдприятието възлиза на 4400 лева.

Съгласно чл. 49 отъ закона за общественитѣ

прѣдприятія, желающитѣ да взематъ участие въ търга трѣбва да внесътъ 220 лева;

Членовеѣ 11—14 отъ закона за общественитѣ прѣдприятія сж задължителни за конкурентитѣ.

Разноснитѣ по публикуване настоящето, обгербване трѣжнитѣ книжа и др. сж за смѣтка на прѣдприемача.

Книжата по прѣдприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день въ канцеларията на настоятелството.

с. Брѣгово 30-й Августъ 1912 г.

Отъ Настоятелството.

Радомирско Архирейско Намѣстничество.

Обявление

№ 175.

Понеже обявения за 21 т. н. г. търгъ за отдаване на прѣдприемачъ направата на новата църква „Св. Недѣля“ въ с. Сирищникъ, Радомирска оклия, не се състоя по неявяване на конкуренти, то извѣстява се на интересующитѣ се, че на 20 идущи септемврий отъ 2—5 часѣтъ слѣдъ обѣдъ въ помѣщението на Архирейското Намѣстничество ще се произведе втори пѣтъ търгъ съ тайна конкуренция.

Приблизителната стойность на прѣдприятието възлиза на 10155.54 лева, а залогъ за правоучастие въ търга е 5% върху горната сума или 507.78 лева.

Трѣжнитѣ книжа се намиратъ въ канцеларията на намѣстничеството и сж на разположение на интересующитѣ се всѣки присѣственъ день и часъ.

Конкурентитѣ трѣбва се съобразяватъ съ закона за общественитѣ прѣдприятія.

гр. Радомиръ, 27 августъ 1912 год.

Вр. и. д. Архирейски Намѣстникъ свещ.

Иорданъ п. Ивановъ.

Т. Пазарджикска окол. църковна ливница

Обявление

№ 35.

Настоятелството на ливницата обявява за знание на интересующитѣ се, че на 16 септемврий т. г. отъ 3 до 5 часа послѣ обѣдъ ще се произведе втори пѣтъ търгъ въ канцеларията му съ тайна конкуренция за доставката на 3500 килограма чистъ пчеленъ воскъ — анадолеко произведение.

Поемнитѣ условия сж сжщитѣ, които могатъ да се видятъ всѣки день въ канцеларията на ливницата.

Приблизителната стойность на прѣдприятието е 15750 лева.

Залогъ за правоучастие въ търга е 5%.

Г-да конкурентитѣ да се съобразяватъ точно съ чл. чл. 11—16 отъ закона за общественитѣ прѣдприятія, като и прѣдставятъ прѣдварително восъчна проба, или пъкъ се задължатъ да доставятъ такъвъ воскъ, какъвто имъ се прѣдстави отъ ливницата.

гр. Т. Пазарджикъ, 27 августъ 1912 год.

Прѣдседателъ на ливницата: свещ. Ст. Кисовъ.

Обявление

Свършилъ съ отличие Бачковското пѣвческо училище прѣди три години, и доднесъ пѣвецъ и дирегентъ на пѣвчески хоръ при ѡборната църква въ гр. Свищовъ, дири подходящо мѣсто. Споразумение **Тодоръ Юр. Ангеловъ книжаръ Свищовъ.**

2-2

Обявление

№ 16

Църквата „св. Николай“ въ гр. Плѣвенъ, има нужда отъ единъ *всѣкидневенъ пиецъ*, който да знае добръ църковния редъ и да владѣе псалтикийното пѣние, срѣщу добро възнаграждение.

За споразумение до настоятелството.

2-3

Отъ църк. настоятелство.

Адвокатъ

Д-ръ Хрието Танчевъ

бивши дългогодишенъ началникъ на сждебния отдѣлъ при Св. Синодъ и напослѣдъкъ Директоръ на Българската Централна кооперативна банка, се *остановява*

АДВОКАТЪ

въ ст. София на улица „Славянска“ № 37.

Печатница „День“ — София.